

O wpływie nauki języków obcych na rozwój dziecka - czyli dlaczego warto zostać małym poliglotą?

Z punktu widzenia neurobiologicznego, długo przed tym zanim dziecko staje się małym poliglotą, jest małym geniuszem-lingwistą. Pamięć językowa rozwija się już w okresie prenatalnym. Noworodek godzinę po porodzie jest zdolny do odróżnienia głosu matki od głosu obcej mu osoby, a z czasem jego płacz tonacją przypomina tę charakterystyczną dla języka, którym posługuje się matka, co dowodzi tezie, że dziecko jest biologicznie zaprogramowane na naukę dowolnych języków znajdujących się w jego otoczeniu. Badania jednoznacznie wskazują, że aktywność neuronów dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym aż dwukrotnie przewyższa aktywność neuronów dorosłego, zatem okres wczesnego dzieciństwa jest doskonałym (i niepowtarzalnym) momentem na wykorzystanie w pełni potencjału przyswajania języków obcych.

Im wcześniej tym lepiej?

Okres sensorywny, czyli ten w którym człowiek z łatwością uczy się języków, kończy się około 12 roku życia, co więcej, pomiędzy wiekiem rozpoczęcia nauki języka a stopniem mistrzostwa jego opanowania istnieje liniowa zależność, toteż wniosek jest oczywisty – im wcześniej rozpoczniemy ekspozycję dziecka na języki obce, tym w lepszym stopniu będzie ono potrafiło się nimi posługiwać. Dodatkowo, wczesna nauka języka obcego gwarantuje dobrą jego wymowę. Plastyczność narządów mowy dziecka pozwala na poprawne wymawianie dźwięków nieobecnych w jego ojczystym języku, niemniej warunkami koniecznymi do opanowania prawidłowej wymowy języków obcych jest dobry model do naśladowania oraz odpowiednia częstotliwość kontaktu z językiem. Należy również pamiętać, że pozytywne doświadczenia w kontekście nauki języków obcych w okresie przedszkolnym skutkują rozwinięciem wewnętrznej motywacji do kontynuacji tego procesu w wieku nastoletnim.

Im więcej tym lepiej?

Dwu- lub wielojęzyczność ma niezaprzeczalnie pozytywny wpływ na rozwój umysłowy dziecka. Umożliwiając dziecku kontakt z wieloma językami od wczesnych lat życia zapewniamy mu istotnie większe szanse rozwojowe. Rodzice dzieci mówiących w kilku językach często obawiają się, że dziecko nie opanuje poprawnie żadnego z nich, będzie je mieszać, mylić. Rzeczywiście, w początkowej fazie nauki dzieci często wykazują tendencję do mieszania struktur językowych, niemniej w stosunkowo krótkim czasie języki te rozdziela się i dzieci będą potrafiły swobodnie i całkowicie poprawnie rozmawiać w każdym z nich. Co ważne, badania dowodzą, że mózg dziecka wielojęzycznego jest bardziej rozwinięty w częściach odpowiedzialnych za pamięć, język, koncentrację, myślenie abstrakcyjne, planowanie oraz rozwiązywanie problemów. Dzieje się tak z powodu nieustannego rozwiązywania przez dzieci wielojęzyczne “wewnętrznych konfliktów” takich jak np. tłumienie reakcji językowych w jednym języku, na korzyść reakcji w innym. Dlatego też dzieci wychowujące się w rodzinach wielojęzycznych lub te pobierające wczesną wielojęzyczną edukację, osiągają lepsze wyniki w nauce niż ich jednojęzyczni rówieśnicy.

Wymierne korzyści

Prócz oczywistych i przyziemnych korzyści płynących z wielojęzyczności tj. możliwości lepszego zatrudnienia i osiągnięcia sukcesu zawodowego, podróżowania bez barier językowych czy korzystania z edukacji zagranicznej, istnieją również takie zalety, które bezpośrednio wpływają pozytywnie na rozwój oraz dalsze funkcjonowanie człowieka:

1. Zwiększenie możliwości umysłu

Nauka języków obcych jest jednym z najbardziej skutecznych sposobów pobudzania pracy mózgu. Osoby wielojęzyczne są bardziej kreatywne, szybciej podejmują decyzje oraz wykazują lepsze umiejętności krytycznego myślenia.

2. Otwartość na odmiennosc

Świadomość istnienia różnych kultur i światopoglądów pozwala zrozumieć indywidualne zachowania, uczy empatii i tolerancji.

3. Samoświadomość i samoakceptacja

Znajomość języków obcych bezpośrednio zwiększa poczucie własnej wartości oraz daje uczucie niezależności.

4. Lepsza znajomość języka ojczystego

Posługiwanie się wieloma językami obcymi poszerza wiedzę na temat języków w ogóle, a zatem osoby wielojęzyczne skuteczniej i poprawniej wykorzystują swój ojczysty język.

5. Bogatsza osobowość

"Poznać drugi język to tak, jakby otrzymać drugą duszę" - osoby posługujące się wieloma językami przeskakując z jednego języka na drugi często odnoszą wrażenie bycia "kimś jeszcze", co skutkuje wzbogaceniem ich osobowości

Magdalena Proć

Bibliografia:

Natalia i Krzysztof Minge, Jak kreatywnie wspierać rozwój dziecka?

Noam Chomsky, Language and Mind

William O'Grady, How children learn language - what every parent should know